

Warszawa, 14 października 2017 r.

BAS-WAKiU-2316/17

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu
ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w
procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów
publicznych z prawem Unii Europejskiej
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Łukasz Schreiber)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy przewiduje zmianę ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1868), ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 486, ze zmianami) oraz ustawy z 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 15).

Objęte ramami projektu najważniejsze postanowienia dotyczą:

- ustawowego uregulowania instytucji budżetu obywatelskiego, polegającej m.in. na zakazie usuwania lub zmieniania w stopniu istotnym zadań wybranych w ramach budżetu obywatelskiego,
- obowiązku transmisji, nagrywania i upubliczniania nagrań sesji rad i sejmików,
- obowiązku rejestrowania i upubliczniania wykazów głosowań na stronach internetowych właściwych samorządów oraz w inny zwyczajowo przyjęty sposób,
- powołania komisji skarg, wniosków i petycji, której zadaniem będzie rozpatrywanie: skarg na działania organów wykonawczych i odpowiednich

- samorządowych jednostek organizacyjnych, a także wniosków i petycji obywateli,
- obowiązku wprowadzenia do porządku obrad projektu uchwały zgłoszonej przez przewodniczącego klubu radnych,
  - wyodrębnienia biur obsługujących organ stanowiący, komisje i radnych ze struktur urzędu,
  - prawa radnego, o ile nie naruszy to dóbr osobistych innych osób, do uzyskiwania informacji i materiałów, wstępu do pomieszczeń, w których znajdują się te informacje i materiały, oraz wglądu w działalność organów administracji samorządu, do którego został wybrany, a także spółek z jego udziałem, spółek handlowych z udziałem odpowiednich samorządowych osób prawnych, osób prawnych oraz zakładów, przedsiębiorstw i innych samorządowych jednostek organizacyjnych, z zachowaniem przepisów o tajemnicy prawnie chronionej,
  - ustawowego uregulowania interpelacji i zapytań radnych,
  - określenia liczby radnych niezbędnych do utworzenia klubu radnych,
  - przeniesienia z rady gminy na wójta, burmistrza, prezydenta miasta kompetencji w zakresie powoływania i odwoływania skarbnika gminy,
  - rozszerzenia o wójta kręgu podmiotów, które nie mogą być członkami władz zarządzających lub kontrolnych i rewizyjnych ani pełnomocnikami spółek handlowych z udziałem gminnych osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby,
  - corocznej debaty o stanie samorządu połączonej z udzieleniem wotum zaufania organowi wykonawczemu,
  - instytucji obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej. Będzie ona przysługiwała odpowiednio grupie mieszkańców gminy, powiatu, województwa,
  - oświadczenia o udzieleniu albo odmowie udzielenia poparcia zarządowi województwa,
  - zagwarantowania funkcji przewodniczącego komisji rewizyjnej dla klubu opozycyjnego,
  - zniesienia głosowania korespondencyjnego,
  - dopuszczenia zmian obwodów wyborczych ze względu na zmianę granic gminy, zmianę liczby wybieranych radnych gminy, zmianę liczby mieszkańców w obwodzie głosowania w stosunku do określonej w ustawie oraz ułatwienie dostępności lokali wyborczych wyborcom,
  - formy kart do głosowania,
  - obecności członków komisji w trakcie głosowania oraz podczas liczenia głosów,
  - uchylenia przepisów zakładających, że materiały zawierające przebieg czynności obwodowej komisji wyborczej w dniu głosowania mogą być udostępniane wyłącznie na potrzeby postępowania przed sądami i organami prokuratury,
  - wprowadzenia transmisji z lokalu wyborczego za pośrednictwem publicznie dostępnej sieci elektronicznego przekazywania danych w dniu wyborów,

- począwszy od chwili podjęcia przez obwodową komisję wyborczą czynności poprzedzających rozpoczęcie głosowania (m.in., sprawdzenie urny, spisu wyborców) aż do czasu podpisania przez komisję protokołu),
- trybu liczenia wyjętych z urny kart z głosami, łącznie ze szczegółowym określeniem procedury,
  - sposobu zabezpieczenia kart do głosowania po sporządzeniu protokołu z głosowania przy zastosowaniu opieczetowanych opakowań zbiorczych oraz trybu przekazywania ich odpowiednim podmiotom,
  - określenia protokołu „papierowego” jako podstawy wprowadzania danych do systemu informatycznego,
  - zadań obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie, która będzie zobowiązana do podania do publicznej wiadomości wyników głosowania w obwodzie poprzez wywieszenie kopii protokołu w lokalu wyborczym, w miejscu łatwo dostępnym dla wyborców,
  - obostrzeń w sposobie transportu sporządzonych w obwodach wyborczych protokołów. Przepisy projektu obejmują precyzyjne określenie zakresu związanych z tym czynności m.in. zakaz otwierania kopert z protokołami oraz obowiązek pisemnego potwierdzania ich odbioru,
  - utworzenie nowych organów wyborczych – wojewódzkiego i powiatowego komisarza wyborczego. Wnioskodawcy proponują rozdzielenie funkcji komisarza wyborczego na funkcje powiatowego i wojewódzkiego komisarza wyborczego. Zgodnie z założeniem wojewódzki komisarz wyborczy będzie wykonywał większość zadań, które obecnie wykonują komisarze wyborczy, z tym że będzie on m.in. uprawniony do powoływania oraz rozwiązywania tylko wojewódzkiej komisji wyborczej w wyborach organów jednostek samorządu terytorialnego po wykonaniu ich ustawowych zadań. Ponadto projekt nakłada na powiatowego komisarza wyborczego zadania związane z wyborami oraz przekazanie odpowiednim komisarzom wyborczym niektórych uprawnień odpowiednio wójta, burmistrza lub prezydenta oraz organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, związanych z wyborami,
  - wyodrębnienia instytucji mężów zaufania i czytelnego określenia ich uprawnień,
  - wyjątku od zasady stanowiącej, że członkowie komisji wyborczej nie mogą prowadzić kampanii wyborczej. Wyjątek będzie dotyczył członków obwodowych komisji wyborczych,
  - nowych kompetencji Państwowej Komisji Wyborczej (dalej: PKW). Zostanie ona zobligowana do sprawdzenia kart do głosowania i innych dokumentów z wyborów w celu wykluczenia nieprawidłowości w przebiegu wyborów,
  - składu PKW. Wprowadzana zmiana, pozostawiając w składzie PKW czynnik „sędziowski” (jeden sędzia Trybunału Konstytucyjnego, jeden sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego), uzupełnia jej skład o osoby rekomendowane przez kluby poselskie (siedem osób) – osoby te będą wskazywane przez Sejm i będą musiały posiadać kwalifikacje do

- zajmowania stanowiska sędziego. Wymagania w zakresie posiadania kwalifikacji do zajmowania stanowiska sędziego nie będą dotyczyły osoby, która ma co najmniej trzyletni staż pracy na stanowisku prokuratora, Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, jej wiceprezesa lub radcy albo wykonywania w Polsce zawodu adwokata, radcy prawnego lub notariusza albo pracowała w polskiej szkole wyższej, w Polskiej Akademii Nauk, w instytucie naukowo-badawczym lub innej placówce naukowej, i miała tytuł naukowy profesora albo stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych,
- obowiązku informowania o sposobie głosowania. PKW będzie zobowiązana do skierowania w okresie 14 dni przed dniem wyborów przystępnej informacji o sposobie głosowania i warunkach ważności głosu do możliwie największej liczby wyborców, z wykorzystaniem strony internetowej Komisji i za pośrednictwem środków masowego przekazu,
  - bezpieczeństwa systemu informatycznego. W projekcie wnioskodawcy proponują, aby urządzenia techniczne i oprogramowanie służące elektronicznej obsłudze czynności związanych m.in. z ustalaniem wyników głosowania, wyników wyborów, sporządzania i przekazywania danych z protokołów oraz innych określonych w art. 162 § 1 Kodeksu wyborczego były usytuowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i były w wyłącznej dyspozycji PKW oraz Krajowego Biura Wyborczego,
  - kworum przy uchwałach PKW. Projekt wprowadza wymóg obecności 2/3 członków PKW, w tym przewodniczącego Komisji lub jednego z jego zastępców, podczas podejmowania przez nią uchwał,
  - skargi na uchwały PKW. Projekt przewiduje instytucję skargi na uchwały PKW w zakresie podjętych wytycznych. Skarga przysługiwać będzie pełnomocnikowi wyborczemu komitetu wyborczego i kierowana będzie do Sądu Najwyższego. Termin na wniesienie skargi będzie wynosił 7 dni od dnia ogłoszenia uchwały,
  - wydzielenia w ramach obwodowych komisji wyborczych obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie i obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie,
  - wymogu zamieszkania przez członka terytorialnej i obwodowej komisji wyborczej na obszarze jej właściwości oraz liczby członków poszczególnych komisji (określenie stałej liczby członków każdej właściwej terytorialnej oraz obwodowej komisji wyborczej – zgodnie z propozycją dziewięć osób),
  - zmian odnoszących się do wyboru wójtów, burmistrzów, prezydentów miast. Projektodawcy wprowadzają zasadę dwukadencyjności wójtów, burmistrzów, prezydentów miast,
  - zmiany w systemie wyborów do rady gminy, polegającej na zniesieniu systemu jednomandatowego i zastosowaniu zasady proporcjonalności,

- zmiany liczby wybieranych radnych rady gminy, rady powiatu, sejmiku województwa oraz liczby kandydatów na liście w wyborach do rady gminy i rady powiatu,
- wymogów, jakie muszą spełniać listy poparcia oraz liczby podpisów na liście poparcia w wyborach do rady gminy. Proponuje się, aby każda lista kandydatów była poparta podpisami co najmniej 150 wyborców,
- protestów wyborczych. Projekt wydłuża, z trzech do 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez PKW, termin na wniesienie protestu przeciwko wyborowi Prezydenta RP,
- przepisów karnych. Projekt ustawy wprowadza dodatkowe przepisy karne. Pierwszy z nich – proponowany art. 497a Kodeksu wyborczego zakłada penalizację posiadania lub przyjmowania poza lokalem wyborczym karty do głosowania oraz wynoszenie jej poza lokal wyborczy przez osoby do tego nieuprawnione. Ponadto wprowadza karalność otwierania bez uprawnienia opakowań zbiorczych, o których mowa w art. 79 lub kopert z dokumentami, o których mowa w art. 78, lub przetrzymywania tych kopert w jakimkolwiek miejscu poza siedzibą obwodowej komisji wyborczej lub siedzibą właściwej komisji wyborczej wyższego stopnia.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 4 pkt 51, 52 i art. 5 projektu, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu wyborów do Sejmu zarządzonych w związku z upływem obecnej kadencji Sejmu.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Odnosząc się do treści projektu należy wskazać art. 22 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE) oraz dyrektywę Rady 94/80/WE z dnia 19 grudnia 1994 r. ustanawiającą szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w Państwie Członkowskim, którego nie są obywatelami (Dz. Urz. WE nr L 368 z 31.12.1994 r., str. 38, ze zmianami; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 20, t. 1, str. 12; dalej: dyrektywa 94/80/WE).

W odniesieniu do przepisów projektu mających zastosowanie do wyborów do Parlamentu Europejskiego można wskazać art. 22 ust. 2 TfUE, Akt dotyczący wyboru członków Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich (OJ L 278 z 8.10.1976, s. 5, ze zmianami; Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864; dalej: Akt) oraz dyrektywę Rady 93/109/WE z dnia 6 grudnia 1993 r. ustanawiającą szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w Państwie Członkowskim, którego nie są obywatelami (Dz. Urz. WE L 329, 30.12.1993, s.34, ze zmianami; dalej: dyrektywa 93/109/WE).

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Artykuł 22 ust. 1 TfUE stanowi, że każdy obywatel Unii Europejskiej mający miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie jest obywatelem, ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w państwie członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych zasadach jak obywatele tego państwa. Prawo to jest wykonywane z zastrzeżeniem szczegółowych warunków ustalonych przez Radę, tj. przepisów zawartych w dyrektywie Rady 94/80/WE. Dyrektywa 94/80/WE przyznaje obywatelom UE prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w państwie członkowskim miejsca zamieszkania, którego nie są obywatelami, jeśli spełniają warunki określone w dyrektywie oraz pozostałe wymogi określone w prawie krajowym dla obywateli tego państwa (art. 3 dyrektywy 94/80/WE). Analogiczne uregulowania w odniesieniu do wyborów do Parlamentu Europejskiego zawiera art. 22 ust. 2 TfUE i dyrektywa 93/109/WE. Artykuł 8 Aktu stanowi, że z zastrzeżeniem postanowień Aktu procedura wyborcza w każdym państwie członkowskim podlega przepisom krajowym. Projekt zmienia przepisy ustawy – Kodeks wyborczy dotyczące przeprowadzania wyborów do Parlamentu Europejskiego (art. 351 § 4 i § 5 ustawy – Kodeks wyborczy) w odniesieniu do udziału w wyborach mężów stanu. Zmiana ta wynika z kompleksowej regulacji instytucji mężów stanu w odrębnym rozdziale i nie powoduje umniejszenia ich dotychczasowych uprawnień. Należy zauważyć, że Akt nie reguluje zagadnień będących przedmiotem proponowanej ustawy. Kwestie uregulowane projektem ustawy pozostają w sferze swobody regulacyjnej państw członkowskich.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych nie narusza prawa Unii Europejskiej.

Akceptował:
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt

Warszawa, 14 października 2017 r.

BAS-WAKiU-2317/17

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia
w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy
poselski projekt ustawy o zmianie ustaw w celu zwiększenia udziału
obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania
niektórych organów publicznych jest projektem ustawy wykonującej prawo
Unii Europejskiej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Łukasz Schreiber)

Projekt ustawy przewiduje zmianę ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1868), ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 486, ze zmianami) oraz ustawy z 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 15).

Objęte ramami projektu najważniejsze postanowienia dotyczą:

- ustawowego uregulowania instytucji budżetu obywatelskiego, polegającej m.in. na zakazie usuwania lub zmieniania w stopniu istotnym zadań wybranych w ramach budżetu obywatelskiego,
- obowiązku transmisji, nagrywania i upubliczniania nagrań sesji rad i sejmików,
- obowiązku rejestrowania i upubliczniania wykazów głosowań na stronach internetowych właściwych samorządów oraz w inny zwyczajowo przyjęty sposób,
- powołania komisji skarg, wniosków i petycji, której zadaniem będzie rozpatrywanie: skarg na działania organów wykonawczych i odpowiednich samorządowych jednostek organizacyjnych, a także wniosków i petycji obywateli,
- obowiązku wprowadzenia do porządku obrad projektu uchwały zgłoszonej przez przewodniczącą klubu radnych,

- wyodrębnienia biur obsługujących organ stanowiący, komisje i radnych ze struktur urzędu,
- prawa radnego, o ile nie naruszy to dóbr osobistych innych osób, do uzyskiwania informacji i materiałów, wstępu do pomieszczeń, w których znajdują się te informacje i materiały, oraz wglądu w działalność organów administracji samorządu, do którego został wybrany, a także spółek z jego udziałem, spółek handlowych z udziałem odpowiednich samorządowych osób prawnych, osób prawnych oraz zakładów, przedsiębiorstw i innych samorządowych jednostek organizacyjnych, z zachowaniem przepisów o tajemnicy prawnie chronionej,
  - ustawowego uregulowania interpelacji i zapytań radnych,
  - określenia liczby radnych niezbędnych do utworzenia klubu radnych,
  - przeniesienia z rady gminy na wójta, burmistrza, prezydenta miasta kompetencji w zakresie powoływania i odwoływania skarbnika gminy,
  - rozszerzenia o wójta kręgu podmiotów, które nie mogą być członkami władz zarządzających lub kontrolnych i rewizyjnych ani pełnomocnikami spółek handlowych z udziałem gminnych osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby,
    - corocznej debaty o stanie samorządu połączonej z udzieleniem wotum zaufania organowi wykonawczemu,
    - instytucji obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej. Będzie ona przysługiwała odpowiednio grupie mieszkańców gminy, powiatu, województwa,
    - oświadczenia o udzieleniu albo odmowie udzielenia poparcia zarządowi województwa,
    - zagwarantowania funkcji przewodniczącego komisji rewizyjnej dla klubu opozycyjnego,
    - zniesienia głosowania korespondencyjnego,
    - dopuszczenia zmian obwodów wyborczych ze względu na zmianę granic gminy, zmianę liczby wybieranych radnych gminy, zmianę liczby mieszkańców w obwodzie głosowania w stosunku do określonej w ustawie oraz ułatwienie dostępności lokali wyborczych wyborcom,
      - formy kart do głosowania,
      - obecności członków komisji w trakcie głosowania oraz podczas liczenia głosów,
      - uchylecia przepisów zakładających, że materiały zawierające przebieg czynności obwodowej komisji wyborczej w dniu głosowania mogą być udostępniane wyłącznie na potrzeby postępowania przed sądami i organami prokuratury,
      - wprowadzenia transmisji z lokalu wyborczego za pośrednictwem publicznie dostępnej sieci elektronicznego przekazywania danych w dniu wyborów, począwszy od chwili podjęcia przez obwodową komisję wyborczą

czynności poprzedzających rozpoczęcie głosowania (m.in., sprawdzenie urny, spisu wyborców) aż do czasu podpisania przez komisję protokołu),

- trybu liczenia wyjętych z urny kart z głosami, łącznie ze szczegółowym określeniem procedury,

- sposobu zabezpieczenia kart do głosowania po sporządzeniu protokołu z głosowania przy zastosowaniu opieczetowanych opakowań zbiorczych oraz trybu przekazywania ich odpowiednim podmiotom,

- określenia protokołu „papierowego” jako podstawy wprowadzania danych do systemu informatycznego,

- zadań obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie, która będzie zobowiązana do podania do publicznej wiadomości wyników głosowania w obwodzie poprzez wywieszenie kopii protokołu w lokalu wyborczym, w miejscu łatwo dostępnym dla wyborców,

- obostrzeń w sposobie transportu sporządzonych w obwodach wyborczych protokołów. Przepisy projektu obejmują precyzyjne określenie zakresu związanych z tym czynności m.in. zakaz otwierania kopert z protokołami oraz obowiązek pisemnego potwierdzenia ich odbioru,

- utworzenie nowych organów wyborczych – wojewódzkiego i powiatowego komisarza wyborczego. Wnioskodawcy proponują rozdzielenie funkcji komisarza wyborczego na funkcje powiatowego i wojewódzkiego komisarza wyborczego. Zgodnie z założeniem wojewódzki komisarz wyborczy będzie wykonywał większość zadań, które obecnie wykonują komisarze wyborczy, z tym że będzie on m.in. uprawniony do powoływania oraz rozwiązywania tylko wojewódzkiej komisji wyborczej w wyborach organów jednostek samorządu terytorialnego po wykonaniu ich ustawowych zadań. Ponadto projekt nakłada na powiatowego komisarza wyborczego zadania związane z wyborami oraz przekazanie odpowiednim komisarzom wyborczym niektórych uprawnień odpowiednio wójta, burmistrza lub prezydenta oraz organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, związanych z wyborami,

- wyodrębnienia instytucji mężów zaufania i czytelnego określenia ich uprawnień,

- wyjątku od zasady stanowiącej, że członkowie komisji wyborczej nie mogą prowadzić kampanii wyborczej. Wyjątek będzie dotyczył członków obwodowych komisji wyborczych,

- nowych kompetencji Państwowej Komisji Wyborczej (dalej: PKW). Zostanie ona zobligowana do sprawdzenia kart do głosowania i innych dokumentów z wyborów w celu wykluczenia nieprawidłowości w przebiegu wyborów,

- składu PKW. Wprowadzana zmiana, pozostawiając w składzie PKW czynnik „sędziowski” (jeden sędzia Trybunału Konstytucyjnego, jeden sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego), uzupełnia jej skład o osoby rekomendowane przez kluby poselskie (siedem osób) – osoby te będą

wskazywane przez Sejm i będą musiały posiadać kwalifikacje do zajmowania stanowiska sędziego. Wymagania w zakresie posiadania kwalifikacji do zajmowania stanowiska sędziego nie będą dotyczyć osoby, która ma co najmniej trzyletni staż pracy na stanowisku prokuratora, Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, jej wiceprezesa lub radcy albo wykonywania w Polsce zawodu adwokata, radcy prawnego lub notariusza albo pracowała w polskiej szkole wyższej, w Polskiej Akademii Nauk, w instytucie naukowo-badawczym lub innej placówce naukowej, i miała tytuł naukowy profesora albo stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych,

- obowiązku informowania o sposobie głosowania. PKW będzie zobowiązana do skierowania w okresie 14 dni przed dniem wyborów przystępnej informacji o sposobie głosowania i warunkach ważności głosu do możliwie największej liczby wyborców, z wykorzystaniem strony internetowej Komisji i za pośrednictwem środków masowego przekazu,

- bezpieczeństwa systemu informatycznego. W projekcie wnioskodawcy proponują, aby urządzenia techniczne i oprogramowanie służące elektronicznej obsłudze czynności związanych m.in. z ustalaniem wyników głosowania, wyników wyborów, sporządzania i przekazywania danych z protokołów oraz innych określonych w art. 162 § 1 Kodeksu wyborczego były usytuowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i były w wyłącznej dyspozycji PKW oraz Krajowego Biura Wyborczego,

- kworum przy uchwałach PKW. Projekt wprowadza wymóg obecności 2/3 członków PKW, w tym przewodniczącego Komisji lub jednego z jego zastępców, podczas podejmowania przez nią uchwał,

- skargi na uchwały PKW. Projekt przewiduje instytucję skargi na uchwały PKW w zakresie podjętych wytycznych. Skarga przysługiwać będzie pełnomocnikowi wyborczemu komitetu wyborczego i kierowana będzie do Sądu Najwyższego. Termin na wniesienie skargi będzie wynosił 7 dni od dnia ogłoszenia uchwały,

- wydzielenia w ramach obwodowych komisji wyborczych obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie i obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie,

- wymogu zamieszkania przez członka terytorialnej i obwodowej komisji wyborczej na obszarze jej właściwości oraz liczby członków poszczególnych komisji (określenie stałej liczby członków każdej właściwej terytorialnej oraz obwodowej komisji wyborczej – zgodnie z propozycją dziewięć osób),

- zmian odnoszących się do wyboru wójtów, burmistrzów, prezydentów miast. Projektodawcy wprowadzają zasadę dwukadencyjności wójtów, burmistrzów, prezydentów miast,

- zmiany w systemie wyborów do rady gminy, polegającej na zniesieniu systemu jednomandatowego i zastosowaniu zasady proporcjonalności,

- zmiany liczby wybieranych radnych rady gminy, rady powiatu, sejmiku województwa oraz liczby kandydatów na liście w wyborach do rady gminy i rady powiatu,

- wymogów, jakie muszą spełniać listy poparcia oraz liczby podpisów na liście poparcia w wyborach do rady gminy. Proponuje się, aby każda lista kandydatów była poparta podpisami co najmniej 150 wyborców,

- protestów wyborczych. Projekt wydłuża, z trzech do 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez PKW, termin na wniesienie protestu przeciwko wyborowi Prezydenta RP,

- przepisów karnych. Projekt ustawy wprowadza dodatkowe przepisy karne. Pierwszy z nich – proponowany art. 497a Kodeksu wyborczego zakłada penalizację posiadania lub przyjmowania poza lokalem wyborczym karty do głosowania oraz wynoszenie jej poza lokal wyborczy przez osoby do tego nieuprawnione. Ponadto wprowadza karalność otwierania bez uprawnienia opakowań zbiorczych, o których mowa w art. 79 lub kopert z dokumentami, o których mowa w art. 78, lub przetrzymywania tych kopert w jakimkolwiek miejscu poza siedzibą obwodowej komisji wyborczej lub siedzibą właściwej komisji wyborczej wyższego stopnia.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych **nie jest projektem ustawy wykonującej** prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu.

Akceptował:
Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt